

ΠΑΤΡΙΔΟΓΝΩΣΙΑ

Τα τερτίπια του πολιτικού συστήματος και ο Ιων Δραγούμης

ΤΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΕΡΤΖΟΥ

προέδρου της Εταιρείας
Μακεδονικών Σπουδών,
δημοσιογράφου και συγγραφέα

Το πολιτικό σύστημα συνεχίζεται ανάλloιωτο επί δύο σχεδόν αιώνες με φερετζέ πάντα την Ευρώπη. Τα τερτίπια του και τις συνέπειές του περιέγραψε με σπάνια ενάργεια ο εθναπόστολος του Μακεδονικού Αγώνα Ιων Δραγούμης σε δύο σύντομα με μεστά βιβλία του το 1903 και το 1913. Σύνοτομα τα υπέγραψε με το αίμα του. Τον δολοφόνησαν στην καρδιά της Αθήνας, μπροστά στον «Ευαγγελισμό», τα βενιζελικά τάγματα ασφαλείας, το 1920, όταν έφθασε η μαύρη είδηση ότι απότακτοι βασιλικοί αξιωματικοί πυροβόλησαν στο Παρίσι τον πρωθυπουργό Ελευθέριο Βενιζέλο, ενώ επέστρεφε στην Ελλάδα με την Συνθήκη των Σεβρών, την «Ελλάδα των δύο Ηπείρων και των πέντε Θαλασσών» -που έμεινε, όμως, όνειρο.

Τα δύο αυτά βιβλία του εξέδωσε το 1927 ο αδελφός του Φίλιππος Δραγούμης. Ισχύουν κατά γράμμα στους καιρούς μας. Εγγραφε προφητικά ο Ιων¹:

«Οι Έλληνες της Ελλάδος, ας τους πούμε οι ελλαδικοί, συνταύτισαν στο μυαλό τους το ελληνικό κράτος, τη μικρή Ελλάδα, με το ελληνικό έθνος. Ξέχασαν το ελληνικό έθνος, τη Ρωμιούση, τον Ελληνισμό (...) Και η αντίληψη της τελειότητας γι' αυτούς είναι ένα άλλο, όποιο και νάναι, κράτος της Ευρώπης με προκοπή.

»Αγγλοι, Γάλλοι και Γερμανοί έγραψαν βιβλία επιστημονικά για το κράτος τους, ο

καθένας για το δικό του. Και οι Έλληνες επιστήμονες (;) πήραν τα βιβλία αυτά και τα μετάφρασαν κατά γράμμα στα ελληνικά και είπαν: "Αυτό γίνεται στην Αγγλία. Λοιπόν, αυτό πρέπει να γίνεται και στην Ελλάδα". Πήραν την Αγγλία και την Ελλάδα για ισότιμα κράτη (...)

»Το σύνταγμα θέλησε να δώσει στο έθνος αντιπροσώπους και είπε να υπάρχουν βουλευτές. Επρόκειτο αυτοί οι βουλευτές να αντιπροσωπεύουν το έθνος. Αλλά η πραγματικότητα τα χάλασε όλα και οι βουλευτές βρέθηκαν αντιπρόσωποι μιας μικρής επαρχίας και δεν είχαν κανένα συμφέρον να καταγίνουν με το έθνος. Τους έφτανε που καταγίνονταν με την επαρχία τους και φρόντιζαν τις μικρο-

«Οι Έλληνες της Ελλάδος, ας τους πούμε οι ελλαδικοί, συνταύτισαν στο μυαλό τους το ελληνικό κράτος, τη μικρή Ελλάδα, με το ελληνικό έθνος»

δουλειές των πελατών τους, των εκλογέων (...)

»Μα δεν κατέφερε το έθνος να ξανακάμει την πολιτική του αυθυπαρξία, φοβάται αδιάκοπα μη χαθεί. Ο τωρινός του πολιτισμός δεν επικρατεί στον κόσμο γιατί επικρατεί άλλος πολιτισμός, ο φραγκοευρωπαϊκός (...)

»Οι Ελλαδίτες πολιτικοί κατάντησαν να συνταύτισουν με τον νου τους κράτος και έθνος (...) Εκαναν την ανικανότητά τους θεωρία, γενίκεψαν το νόημα "κράτος" λέγοντας "το ελληνικό κράτος έχει ελληνικό λαό και λαός είναι εκείνος που πληρώνει τους φόρους". Και έπειτα λαός,

κράτος και έθνος έγιναν στο κεφάλι τους* ένα. Εύκολο να πλάσει το μυαλό τους το πρότυπο του τέλειου κράτους. Δεν είχαν παρά να στρέψουν να κοιτάξουν όποιο κράτος της Ευρώπης και μάλιστα από τα μεγάλα Αγγλία, Γαλλία, Γερμανία. Και οι επιστήμονες και οι νομοθέτες δεν έκαναν άλλο παρά να αντιγράψουν, να παραφράζουν ή να μιμούνται βιβλία, συντάγματα, νόμους, θεσμούς (...)

»Αντίγραφα νόμους φράγκικους και συντάγματα ισοπεδωτικά. Τους νέους τους έστελναν στην Ευρώπη για να σπουδάσουν ευρωπαϊκά και, άμα ξαναγύριζαν με ένα δίπλωμα στο χέρι, τους είχαν για θεούς. Οι μικροί αυτοί διπλωματούχοι θεοί, παραφουσκωμένοι από ξένη μάθηση κακοχωνεμένη, πολεμούσαν να κλονίσουν ακόμη περισσότερο την πεποίθηση των Ρωμιών στον εαυτό τους (...)

»Το κράτος δεν έγινε για το κράτος. Ειδεμή τι ενδιαφέρον θα είχε; Είναι παιδί του έθνους, καρπός του, γέννημά του και γι' αυτό του έχει κάποια σημαντική υποχρέωση -να το φυλάγει (...)

»Όχι από κάτω παρά από πάνω θα αρχίσει ο ξαναγεννημός. Ας φωτιστούν οι μορφωμένοι, ας λουστούν τα φεγγερά και διάφανα νερά της λαϊκής ψυχής, ας συνταραχθούν και ας θελήσουν κάτι. Και ο λαός θα τους ακολουθήσει (...) Προ πάντων θα είναι γνήσιοι και ξάστεροι και καθάριοι, όχι παρδαλοί και μπογιατισμένοι και ψεύτικοι. Αυτόφωτοι και όχι ετερόφωτοι. Και οι πράξεις τους θα δείχνουν αυτοπεποίθηση, αυτογνωσία, αυτοβουλία. Και δε θα φοβούνται τίποτα ούτε την κοινή γνώμη που είναι ο τρομερότερος δράκος».

Τι σύμπτωση! Ο Ιων Δραγούμης υπήρξε ο μεγάλος έρωτας της Πηνελόπης Δέλτα, της προγιαγιάς του τωρινού πρωθυπουργού Αντώνη Κ. Σαμαρά.

1. Ιωνος Δραγούμης, «Ο Ελληνισμός μου και οι Έλληνες 1903-1909, Ελληνικός Πολιτισμός 1913», Αθήνα 1927, σελ. 108 - 109, 136 - 137, 152, 171, 178, 197, 210 - 211